

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

SSR dr Łukasz Zamojski
26.4.2022 r.

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

Na mocy art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 398) ustawodawca dokonał zmiany art. 19 ustawy o KRS i wprowadził **od 1 lipca 2021 r. obowiązek składania wniosków dotyczących podmiotów podlegających ujawnieniu w rejestrze przedsiębiorców tylko i wyłącznie w formie elektronicznej.**

Zgodnie z treścią **art. 19 ust. 2 ustawy o KRS**, wnioski dotyczące podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

W uzasadnieniu projektu ustawy wprowadzającej ten obowiązek, tłumacząc kierunek zmian wskazano m.in., że „wprowadzenie elektronicznej formy wniosków składanych do rejestru przedsiębiorców (i dołączonych do nich dokumentów stanowiących podstawę wpisu) znacznie ułatwi stronie złożenie wniosku i komunikację z sądem rejestrowym, a także przyspieszy wydanie przez sąd rejestrowy rozstrzygnięcia”.

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

Wskazywane przez projektodawców zalety drogi elektronicznej:

1. złożenie wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego jest łatwiejsze niż wypełnienie papierowych formularzy,
2. system nie pozwala na pozostawienie jako pustych pól, tych pól których wypełnienie jest obligatoryjne – o konieczności wypełnienia danego pola strona jest informowana,
3. system zawiera szereg podpowiedzi, np. możliwość wyboru z listy, co uniemożliwi wypełnienie wniosku w sposób wadliwy,
4. po zadeklarowaniu przez wnioskodawcę, jaki jest przedmiot wniosku, system sam „wymusi” podanie przez stronę określonych danych,
5. system działa intuicyjnie i według deklaracji został zbudowany w sposób przyjazny dla użytkownika,
6. połączenia systemu teleinformatycznego, w którym składane będą wnioski z systemem wpisów, co umożliwi automatyczne (po podjęciu decyzji przez orzekającego) sporządzenie projektu postanowienia bez konieczności ręcznego wpisywania danych przez pracowników sekretariatu.

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

Powyższe założenia projektodawców nie w pełni znajdują odzwierciedlenie w rzeczywistości. Przykładowo w praktyce występują sytuacje, gdy treść elektronicznego wniosku zostaje przez system błędnie „przepisana” - powoduje to konieczność wnikliwego i żmudnego badania treści przygotowanego postanowienia o wpisie i porównania go z treścią wniosku (wpis bez dokładnego sprawdzenia powoduje potrzebę sprostowania) – często dotyczy to m.in. danych wspólników spółki z o.o., wysokości kapitału zakładowego.

W istocie jednak **system teleinformatyczny dedykowany do składania nowych wniosków elektronicznych patrząc od strony wnioskodawcy jest znacznie łatwiejszy w obsłudze i bardziej przejrzysty niż system „S-24”.**

Niemniej jednak od strony użytkownika w sądzie system ten zawiera szereg mankamentów utrudniających bądź przedłużających czas wykonania potrzebnych czynności. Znacznie wydłużony został czas wykonania koniecznych czynności technicznych w sprawie elektronicznej.

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

Do obecnych niedociągnięć systemu teleinformatycznego (według użytkowników systemu) przykładowo należą:

1. brak możliwości korekty orzeczenia po jego odnotowaniu, a przed podpisaniem elektronicznym podpisem,
2. brak możliwości podpisania odnotowanego już orzeczenia,
3. trudności w poruszaniu się wśród załączników wniosku z uwagi na identyczną zwykle nazwę wielu załączników „inny”, nie wiadomo który załącznik zawiera jaki dokładnie dokument, przez co traci się czas na otwieranie zbędnych załączników np. z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej,
4. problem z ustaleniem, który załącznik był już odczytany, a który nie,
5. problemy z otwieraniem niektórych plików,
6. problemy z weryfikacją podpisów,
7. zbyt duża ilość niezbędnych „kliknięć” w systemie potrzebna do wykonania czynności.

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

7. brak powiadomień o wpływie nowego pisma do sprawy (w tym także środka zaskarżenia) i wynikająca stąd konieczność stałego monitorowania wpływu pism przez referendarzy (w niektórych sądach pomaga w tym sekretariat),
8. brak osobnej ścieżki dla pism stanowiących środki zaskarżenia,
9. występowanie w systemie niekiedy mylnych komunikatów,
10. długa weryfikacja / a czasem brak możliwości weryfikacji w KRK,
11. pojawianie się protokołów błędów dopiero po podpisaniu postanowienia,
12. brak możliwości nadania w formie elektronicznej klauzuli wykonalności na elektroniczne postanowienie o nałożeniu grzywny,
13. konieczność „odklikania” jawności wszystkich załączników, które z automatu ustawione są jako niejawne,
14. problematyka zamieszczania w RAR spraw wszczętych z urzędu i dokumentów do spraw, które jako kanał wpływu mają kanał papierowy.

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

Ustawodawca wprowadził więc zasadę wyłącznej drogi elektronicznej (w skrócie ZWDE) dla wniosków dotyczących podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców.

Podmiotowy zakres tej zasady dotyczy zgodnie z przepisem art. 19 ust. 2 ustawy o KRS „podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców”.

Ustawodawca odstąpił od częstej formuły „podmiotów ujawnionych / wpisanych do rejestru przedsiębiorców”. Oznacza to, że **obowiązek zastosowania drogi elektronicznej ciąży również na podmiocie składającym wniosek o pierwszy wpis do rejestru przedsiębiorców** – czyli w stosunku do podmiotu jeszcze nie wpisanego, ale „podlegającemu wpisowi do rejestru przedsiębiorców”.

Przepis ten wymusza działanie z użyciem systemu teleinformatycznego **także w stosunku do podmiotów wpisanych w rejestrze stowarzyszeń i innych podmiotów, które na mocy art. 50 ustawy o KRS w związku z podjęciem działalności gospodarczej zostały ujawnione równocześnie w rejestrze przedsiębiorców** – one również „podlegają wpisowi do rejestru przedsiębiorców” choć na mocy innego przepisu, ale to jest bez znaczenia.

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

Wymaga rozważenia czy zgłoszenie sądowi rejestrowemu przez komornika faktu zajęcia udziałów w spółce w trybie art. 911³ k.p.c. powinno nastąpić w formie elektronicznej.

Na tle zakresu przedmiotowego zastosowania art. 19 ust. 2 ustawy o KRS, w kontekście zwrotu „wnioski dotyczące podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców” powstaje również wątpliwość, **w jaki sposób potraktować złożony na podstawie art. 584⁸ § 2 k.s.h. wniosek jednoosobowego przedsiębiorcy przekształcanego w spółkę prawa handlowego o wyznaczenie przez sąd rejestrowy biegłego rewidenta** w celu zbadania planu przekształcenia w zakresie rzetelności i poprawności. Chodzi o to, że sam przedsiębiorca przekształcany nie jest podmiotem podlegającym wpisowi do rejestru przedsiębiorców – temu wpisowi będzie podlegać dopiero spółka powstała na skutek przekształcenia jednoosobowej działalności przedsiębiorcy osoby fizycznej. Wniosek o wyznaczenie biegłego rewidenta stanowi jedynie etap poprzedzający powstanie spółki przekształconej.

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

Wydaje się w tej sytuacji, że przepis art. 19 ust. 2 ustawy o KRS nie znajdzie w tym przypadku zastosowania i to pomimo treści art. 584² § 2 k.s.h., który niekiedy uznawany jest za przejaw zasady kontynuacji. W tym miejscu należy powołać się na pogląd SN, zgodnie z którym przepis art. 788 § 1 k.p.c. ma zastosowanie w razie przejścia uprawnienia lub obowiązku w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy w spółkę kapitałową (art. 551 § 5 i art. 584² § 1 k.s.h.). W orzeczeniu tym SN zaznaczył, że między przedsiębiorcą przekształcanym, będącym wcześniej podmiotem tych praw i obowiązków, a spółką przekształconą, która staje się ich podmiotem, nie zachodzi tożsamość podmiotowa. Następstwo prawne, o którym mowa, to odmiana sukcesji uniwersalnej, która ma ograniczony zakres przedmiotowy i realizuje się wskutek jednego zdarzenia prawnego inter vivos, a nie mortis causa (por. uchwałę SN z 26.02.2015 r., III CZP 106/14, OSNC 2016, nr 1, poz. 1).

Obowiązek składania wniosku drogą elektroniczną dotyczy także wszelkich wierzycieli domagających się na podstawie art. 41 ustawy o KRS wpisu w dziale 4 rejestru (np.. ZUS, US itp.).

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

Przedmiotowy zakres tej zasady dotyczy wszystkich wniosków związanych z podmiotami podlegającymi wpisowi do rejestru przedsiębiorców, a więc:

- a) wniosków o wpis do rejestru,
- b) wniosków o zmianę wpisu, a także o dokonanie wzmianki,
- c) wniosków o wykreślenie,
- d) wniosków niezwiązanych z wpisem do rejestru np. o ustanowienie kuratora itp.

Z punktu widzenia omawianego przepisu bez znaczenia przy tym jest to kto składa dany wniosek tj. czy wniosek pochodzi od samego podmiotu rejestrowego, czy wyjątkowo od innej osoby np. wspólnika, wierzyciela. Do złożenia wniosku elektronicznego wszystkie osoby podpisane pod wnioskiem muszą mieć założone konta na portalu „S-24” lub PRS.

Bardzo istotnym mankamentem regulacji ustawy o KRS jest brak wyraźnego objęcia elektronizacją postępowań wszczynanych przez sąd rejestrowy z urzędu (zarówno art. 19 ust. 2 ustawy o KRS jak i art. 694^{3a} § 1 k.p.c. dotyczą spraw wszczynanych na wniosek).

Elektronizacja postępowania rejestrowego przed sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy

W konsekwencji przyjęcia wyłącznej drogi elektronicznej dla wniosków dotyczących podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców powstała potrzeba zmiany niektórych dotychczasowych przepisów, bądź wprowadzenia dodatkowych nowych regulacji np.:

- a) art. 9 ust. 1 zd. 2 ustawy o KRS, zgodnie z którym akta rejestrowe dla podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców prowadzi się wyłącznie w systemie teleinformatycznym,
- b) art. 19 ust. 2 ustawy o KRS - elektroniczna forma wniosku w przypadku podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców;
- c) art. 694^{3a} § 1 zd. 1 k.p.c. - składanie wszelkich dalszych pism w toku postępowania tylko za pośrednictwem systemu teleinformatycznego;
- d) art. 694^{2a} k.p.c. - podejmowanie czynności w toku postępowania przez orzekających wyłącznie w systemie teleinformatycznym;
- e) art. 694^{3a} § 1 zd. 2 k.p.c. - składanie środków zaskarżenia w postępowaniu przed sądem rejestrowym w formie elektronicznej.

**Elektronizacja postępowania rejestrowego
przed sądem prowadzącym KRS
wnioski dotyczące podmiotów wpisanych wyłącznie
do rejestru stowarzyszeń**

Z zasady wyłącznej drogi elektronicznej zostały wyłączone podmioty podlegające wpisowi do rejestru stowarzyszeń, fundacji i innych podmiotów.

Na mocy **art. 19 ust. 3 ustawy o KRS** wniosek o wpis w rejestrze, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, **składa się na urzędowym formularzu lub jego kopii albo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego**. Formularz zawiera niezbędne pouczenia dla stron dotyczące sposobu jego wypełniania, wnoszenia i skutków niedostosowania wniosku do wymagań przewidzianych dla pism procesowych.

**Elektronizacja postępowania rejestrowego
przed sądem prowadzącym KRS
wnioski dotyczące podmiotów wpisanych wyłącznie
do rejestru stowarzyszeń**

Dopełnienie powyższej regulacji stanowi **art. 19 ust. 4 ustawy o KRS**, zgodnie z którym **wnioski inne niż o wpis** dotyczące podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, **można składać także za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.**

Tym samym w stosunku do podmiotów podlegających wpisowi do rejestru stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji **w pełni przewidziano fakultatywną możliwość składania wniosków on – line za pośrednictwem systemu teleinformatycznego PRS (co obejmuje tak wnioski o wpis jak i wnioski niezwiązane z wpisem).**

Obecnie ustawodawca nie przewidział jedynie możliwości składania wniosków co do tych podmiotów w systemie „S-24”, bowiem nie funkcjonują co do zasady żadne wzorce przewidziane wprost dla tego typu podmiotów.

Ujednolicenie obowiązku uiszczenia opłaty od wniosku

Na skutek omawianej nowelizacji w **art. 19 ust. 5 ustawy o KRS ujednolicono obowiązek uiszczenia opłaty sądowej jednocześnie ze złożeniem wniosku bez względu na to czy chodzi o wniosek o wpis do rejestru, czy o wniosek niezwiązany z wpisem**, bez znaczenia jest też jakiego typu podmiotu dotyczy wniosek. Przepis wskazuje na obowiązek uiszczenia opłaty sądowej od wniosku **niezależnie od tego czy wniosek jest składany w tradycyjnej papierowej formie, czy jest składany on-line przy użyciu systemu teleinformatycznego**. Przepis ten nie zawiera jednak regulacji skutków braku opłaty i nie dotyczy ewentualnej opłaty za ogłoszenie wpisu w MSiG.

Jak wskazali projektodawcy w uzasadnieniu projektu ustawy przepis ten „wpłynie pozytywnie na przyspieszenie postępowania rejestrowego. Wprowadzenie obowiązku uiszczenia opłat wraz z wnioskiem nie może być uznane za nadmierne obciążenie dla składającego wniosek, albowiem w postępowaniu rejestrowym wysokość opłat sądowych jest stała. [...] Omawiana propozycja stanowi kolejny przejaw ujednolicenia zasad rządzących postępowaniem przed sądem rejestrowym”.

Brak opłaty od wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego

Zgodnie z treścią **art. 19 ust. 6 ustawy o KRS**, wniosek złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i nieopłacony nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem wniosku do sądu rejestrowego, o czym sąd poucza wnoszącego pismo. Przepisy art. 130 § 7 i 8 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

Omawiana regulacja ma na celu wyraźne rozstrzygnięcie statusu nieopłaconego wniosku. Rozwiązanie to odnosi się do specyfiki składania wniosków drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego.

Przepis odnosi się zarówno do wniosków, które obligatoryjnie musiały zostać złożone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego jak i do wniosków, w których wnioskodawca skorzystał z fakultatywnej drogi elektronicznej (sam wybrał tą drogę np. w odniesieniu do podmiotu podlegającemu ujawnieniu tylko w rejestrze stowarzyszeń).

Brak opłaty od wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego

Należy zauważyć, że **system teleinformatyczny jest zbudowany tak, iż wysłanie wniosku do sądu przez system PRS co do zasady powinno być poprzedzone uiszczeniem opłaty sądowej w systemie natychmiastowej płatności (tak są przyjęte ustawienia domyślne – jednak można je zmienić i uchylić się od opłaty, albo zmienić jej wysokość np. na niższą)**. Wniosek niewysłany nie może wywołać żadnych skutków prawnych. Wypełnienie elektronicznych formularzy i nawet podpisanie wniosku nie może być jeszcze uznane za „złożenie wniosku”. Przed opłaceniem wniosek nie może być uznany za „złożony” - wniosek nie został jeszcze „wysłany” z portalu do odpowiedniego sądu – wniosek w sensie informatycznym „wisi w portalu”. **W systemie „S-24” co do zasady nie jest możliwe nieopłacenie wniosku.**

Omawiana regulacja ma na celu również wyraźne podkreślenie, że przewodniczący nie musi w opisanej sytuacji wydawać zarządzenia o zwrocie wniosku.

Ostatecznie należy przyjąć, że przepis ten pełni funkcję porządkującą.

Systemy teleinformatyczne w postępowaniu rejestrowym – opłacenie wniosku

e-formularze > Wnioski Zmianowe > KRS-Z3 SP. Z O.O.

Wniosek o zmianę danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców - SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Opłacenie wniosku

Płatność nie została zrealizowana

Symbol wniosku	Nazwa wniosku	Opłata sądowa	Opłata za MSiG	Opłata wnoszona	Status płatności	Opłata	Działania
KRS-Z3 SP. Z O.O.	WNIOSEK O ZMIANĘ DANYCH PODMIOTU W REJESTRZE PRZEDSIĘBIORCÓW - SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	250 PLN ⓘ	100 PLN ⓘ	350 PLN	● DO OPŁATY	Opłać	✎ ✕

Zaznacz, jeśli w sekcji Załączniki dołączono wniosek o zwolnienie z opłaty

Symbol wniosku	Nazwa wniosku	Opłata wnoszona	Status płatności	Opłata	Działania
Brak danych					

[Dodaj opłatę](#)

Nawigacja po dokumencie

- Nazwa wniosku ✓
- Dane podmiotu ✓
- Oświadczenie spółki ✓
- Wnioskodawca Pełnomocnik ✓
- Sąd ✓
- ▼ Zakres informacyjny objęty zmianą ✓
- ▼ Informacje o spółce ✓
  - Siedziba i adres ✓
  - Informacja o umowie ✓
  - Informacja o kapitale ✓
  - Wspólnicy ✓
- Załączniki ✓
- Podpisanie wniosku
- Opłacenie wniosku
- Złożenie wniosku

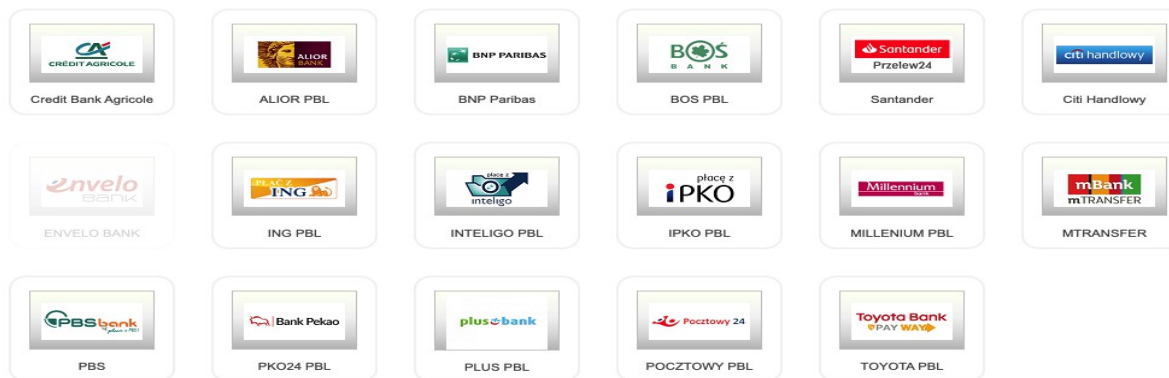
Działania:

[Wyczyść ekran](#)

Systemy teleinformatyczne w postępowaniu rejestrowym – opłacenie wniosku

Szybki przelew

Płatność za zakup zostanie pobrana z twojego konta bankowego. Wybierz swój bank z poniższej listy:

Karta płatnicza

Płatność za zakup zostanie pobrana z rachunku twojej karty płatniczej / kredytowej. Wybierz sposób zapłaty:

Płatność Blik

Płatność MASTERPASS

Płatność za zakup zostanie pobrana z twojego portfela MASTERPASS.

Systemy teleinformatyczne w postępowaniu rejestrowym – status wniosku

e-formularze > Moje sprawy > Wnioski

Wnioski

Wnioski

Pisma

Wnioski i pisma w podpisie

Wyszukiwarka spraw

Powiadomienia

Korespondencja z sądu

Robocze Wysłane

Nazwa własna	Identyfikator (ID)	Rodzaj	Numer KRS	Nazwa lub firma	Wysłany	Wpłynął	Status podpisu	Status opłaty	Sygnatura	Działania
PODWYŻSZENIE KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO	8d0aae0e-2dd5-49b1-99f5-9b436bc79943	WniosekZmSpZOO	0000864234	PRZEZORNO...	2021-10-28		● PODPISANO	● OPLACONO	-	
KRS-Z3 SP. Z O.O._2_55361 317082021_KDJ - ZMIANA RADY NADZORCZEJ	e97c2d53-76a1-46e2-bc13-86b95dba58f5	WniosekZmSpZOO	0000716628	GSU CENTRU...	2021-08-17	2021-08-17	● PODPISANO	● OPLACONO	GLX Ns-Rej.KRS 11112/21/307	

« < 1 > » 5 ▾

Nowy wniosek

Filtry

Nazwa własna

Identyfikator (ID)

Rodzaj

Numer KRS

Nazwa lub firma

Wysłane od

Wysłane do

Wpłynęło od

Wpłynęło do

Sygnatura

Filtruj

Wyczyść Filtry

Brak opłaty od wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego

Brak właściwego pouczenia, do którego nawiązuje art. 19 ust. 6 ustawy o KRS powoduje konieczność wezwania wnioskodawcy do złożenia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego pod rygorem uznania, że pismo nie wywoła żadnych skutków prawnych jakieg ustawa wiąże z wniesieniem go do sądu.

Skutek pominięcia obowiązkowej drogi elektronicznej

Skutkiem złożenia wniosku dotyczącego podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców z pominięciem systemu teleinformatycznego będzie odpowiednie zastosowanie art. 125 § 2¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 7 ustawy o KRS, co oznacza, że wniosek taki nie wywoła żadnych skutków prawnych jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu.

Wystąpienie takiego skutku **wymaga jednak by wnioskodawca był uprzednio pouczony o konsekwencjach braku zachowania drogi elektronicznej** (z zastrzeżeniem uwagi dotyczącej profesjonalnych pełnomocników) komunikacji z sądem, co wynika z treści **art. 694^{3a} § 2 k.p.c.** jako przepisu szczególnego w postępowaniu rejestrowym w odniesieniu do art. 125 § 2¹ zdanie 2 in fine k.p.c.

Brak opłaty od wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego

Należy zaznaczyć, że **pouczenie to ma nastąpić przy pierwszym doręczeniu pisma „w sprawie”** - czyli ustawodawca uważa, że w każdej sprawie należy na nowo pouczać wnioskodawcę.

Niezależnie więc od tego czy w danej sprawie wnioskodawcą jest sam podmiot rejestrowy czy inny podmiot np. wspólnik, wierzyciel itp., a wniosek lub inne pismo zostało złożone z pominięciem systemu teleinformatycznego, to zawsze należy takiego wnioskodawcę wezwać zgodnie z treścią art. 694^{3a} § 3 k.p.c. i prawidłowo pouczyć.

Skutek pominięcia drogi elektronicznej

W przypadku braku uprzedniego pouczenia (np. gdy składane pismo jest jego pierwszym pismem w sprawie), **przewodniczący na mocy art. 694^{3a} § 3 k.p.c. co do zasady wezwie wnioskodawcę** do złożenia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w terminie tygodniowym, pouczając jednocześnie o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c., a w przypadku poprawnego złożenia wniosku w systemie teleinformatycznym w terminie tygodniowym, na podstawie art. 130 § 3 k.p.c., wniosek wywoła skutek od chwili jego wniesienia (tj. od chwili wniesienia wniosku w formie papierowej).

Skutek pominięcia drogi elektronicznej

Wydaje się jednak, że zgodnie z ogólną regułą, **gdy w sprawie występuje profesjonalny pełnomocnik i złoży pismo z pominięciem systemu teleinformatycznego**, to sąd rejestrowy zamiast pouczać tego pełnomocnika w trybie art. 694^{3a} § 2 k.p.c. albo wzywać do złożenia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego na podstawie art. 694^{3a} § 3 k.p.c., **zwróci pismo pełnomocnika na mocy art. 130^{1a} § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 7 ustawy o KRS.**

Brak opłaty od wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego

Zgodnie z treścią **art. 19 ust. 7 ustawy o KRS**, wniosek złożony w innej formie niż za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i nieopłacony **podlega zwróceniu bez wzywania do uzupełnienia braków**.

Omawiany przepis odczytywany przy pomocy wykładni językowej budzi wątpliwości.

Nie jest jasne czy przepis ten wprowadza sankcję tylko za nieopłacenie wniosku, czy również za jego złożenie z pominięciem systemu teleinformatycznego (w treści przepisu występuje spójnik „i”), t.j. czy w konsekwencji dotyczy tylko wniosków, które mogą być składane z pominięciem systemu teleinformatycznego czyli wniosków związanych z podmiotami podlegającymi wpisowi do rejestru stowarzyszeń i innych organizacji czy wszystkich wniosków w tym i wniosków dotyczących podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców, które zawsze muszą być składane on-line.

Brak opłaty od wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego

Należy rozstrzygnąć czy zastosować wykładnię systemową i potraktować art. 19 ust. 7 ustawy o KRS jako przepis stanowiący kontynuację art. 19 ust. 6 ustawy o KRS i uznać, że ustawodawcy chodziło o zaakcentowanie podziału na wnioski składane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i z pominięciem tego systemu, czy też zastosować wykładnię językową i uznać, że przepis dotyczy każdego wniosku złożonego z pominięciem systemu teleinformatycznego.

Problem potęguje niekonsekwencja ustawodawcy, który rozbija skutki niezłożenia wniosku / pisma w systemie teleinformatycznym na dwie regulacje – ustawę o KRS oraz k.p.c., zaś według art. 7 ustawy o KRS rozwiązania tej ustawy mają co do zasady pierwszeństwo.

Brak opłaty od wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego

Chodzi o to czy art. 19 ust. 7 ustawy o KRS znajdzie zastosowanie do wniosku dotyczącego podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców, co do którego wnioskodawca wadliwie złożył ten wniosek z pominięciem obowiązkowej drogi elektronicznej i na dodatek swojego wniosku nie opłacił, czy też przepis ten ma zastosowanie tylko do wniosków dotyczących rejestru stowarzyszeń i innych podmiotów.

Należy zwrócić uwagę na to, że w przepisie tym ustawodawca odmiennie niż we wcześniejszej części nie odniósł się wprost do tego czy chodzi o rejestr przedsiębiorców czy o rejestr stowarzyszeń, jednak ten fragment przepisu tj. art. 19 ust. 5-7 ustawy o KRS jest poświęcony problematyce opłat.

Brak opłaty od wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego

W uzasadnieniu projektu ustawy wprowadzającej tą zmianę podano, że przepis ten ma dotyczyć tylko wniosków składanych w tradycyjnej formie papierowej, przy czym zasada ta obejmuje również wnioski inne niż wnioski o wpis.

W konkluzji trzeba przyjąć, że art. 19 ust. 7 ustawy o KRS odnosi się tylko i wyłącznie do wniosków dotyczących podmiotów podlegających wpisowi do rejestru stowarzyszeń i innych organizacji, o ile wnioskodawca nie wybrał wcześniej drogi elektronicznej.

Należy jednak postulować (de lege ferenda) o zmianę w przyszłości omawianego przepisu i jednoznaczne rozstrzygnięcie omawianej kwestii.

Brak opłaty od wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego

Powyższą interpretację potwierdza treść **art. 694^{3a} § 3 k.p.c.**, który wyraźnie reguluje skutki złożenia pisma z pominięciem wymaganego systemu teleinformatycznego w przypadku, gdy wnioskodawca nie został prawidłowo pouczony przez sąd rejestrowy o skutku złożenia pisma z pominięciem systemu teleinformatycznego.

Zgodnie z tym przepisem, jeżeli pismo dotyczące podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców lub w sprawie, w której wniosek został złożony w sposób, o którym mowa w § 1, zostało wniesione w postaci papierowej, a wnoszący pismo nie był pouczony o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c., przewodniczący wzywa do jego wniesienia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w terminie tygodniowym od dnia doręczenia wezwania, pouczając o treści tego przepisu. Przepis art. 130 § 3 k.p.c. stosuje się. Przepis art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c. nie stanowi przeszkody do podjęcia przez sąd rejestrowy czynności z urzędu.

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Od 1 lipca 2021 r. obowiązuje nowa treść **art. 19 ust. 8 ustawy o KRS**, zgodnie z którym nieprawidłowo wypełniony wniosek o wpis podlega zwróceniu bez wzywania do uzupełnienia braków, jeżeli z powodu nieprawidłowego wypełnienia nie jest możliwe nadanie wnioskowi prawidłowego biegu.

Wprowadzenie tego przepisu oznacza znaczne ograniczenie zasady formalizmu procesowego w sprawach rejestrowych i zrównuje regulację postępowania rejestrowego z ogólnym przepisem art. 130 k.p.c.

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Wprowadzenie omawianego przepisu **stanowi swego rodzaju „rewolucję” w postępowaniu rejestrowym**, bowiem zwroty wniosków kierowanych do sądu rejestrowego z powodu nieprawidłowego wypełnienia formularzy rejestrowych w poprzednim stanie prawnym były dość często stosowane w związku z brakiem definicji zwrotu „nieprawidłowe wypełnienie formularza rejestrowego”. Zauważył to sam ustawodawca, skoro w uzasadnieniu do wprowadzenia omawianego przepisu podkreślano, że „rygor zwrotu wniosku sądy powinny stosować z rozwagą, bacząc, aby stosowanie powołanego przepisu nie stało się jedynie „sztuką dla sztuki”, skutkując powielaniem przez wnioskodawcę składania kolejnych wniosków, gromadzeniem w aktach rejestrowych zbędnych dokumentów i przedłużaniem procesu rejestracji danych.

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Podobnie jak w treści art. 130 k.p.c. również i w art. 19 ust. 8 ustawy o KRS sformułowanie „jeżeli z powodu nieprawidłowego wypełnienia nie jest możliwe nadanie wnioskowi prawidłowego biegu” nie zostało w żaden sposób doprecyzowane – co zresztą jest rzeczą oczywistą z uwagi na różnorodność wniosków, zatem to **praktyka sądów rejestrowych wyznaczy jakie stany faktyczne mieszczą się w takiej formule.**

Z uwagi na specyfikę postępowania rejestrowego na tle innych postępowań cywilnych, a przede wszystkim jego „techniczną” stronę, jedynie posiłkowo i bardzo ostrożnie można rozważać sięgnięcie do wykładni zbliżonego pojęcia braków formalnych powodujących, że „pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych” użytego w art. 130 § 1 k.p.c.

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Art. 19 ust. 8 ustawy o KRS dotyczy tylko i wyłącznie „nieprawidłowego wypełnienia wniosku o wpis”, a zatem przedmiotowo nie ma zastosowania do:

1. wniosków niezwiązanych z wpisem,
2. do innych braków wniosku o wpis

(w przypadku innych braków zastosowanie znajdują w zależności od rodzaju braku albo reguły szczególne z art. 19 ust. 5-7 ustawy o KRS albo inne przepisy jak np. art. 130^{1a} § 1k.p.c.).

Przepis ten znajdzie zastosowanie niezależnie od tego czy wpis dotyczy podmiotu z rejestru przedsiębiorców, a więc wniosek ma obligatoryjną postać elektroniczną czy wniosek dotyczy podmiotu podlegającego ujawnieniu w rejestrze stowarzyszeń fundacji i innych podmiotów niezależnie od tego czy wniosek miał postać elektroniczną czy papierową.

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Wydaje się, że zgodnie z treścią art. 19 ust. 8 ustawy o KRS brakiem uniemożliwiającym nadanie wnioskowi dalszego biegu będzie także **niepodpisanie papierowego wniosku o wpis – niepodpisanie pisma procesowego** (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 listopada 2004 r., V CZ 111/04, niepubl.), w tym przypadku wniosku, niedołączenie pełnomocnictwa, gdy wniosek składa taki pełnomocnik (por. m.in. postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z 14 sierpnia 2014 r., II Cz 1245/14, niepubl. oraz postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 31 stycznia 2013 r., V ACz 87/13, niepubl.).

Pogląd taki był wyrażany także w poprzednim stanie prawnym przy założeniu, że miejsce na podpis stanowi część formularza rejestrowego.

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Z pewnością za taki brak należy uznać w przypadku wniosków o wpis do rejestru **nieprawidłowe podanie nr Pesel osoby fizycznej o ile ten nr nie wynika z treści dokumentów** (bądź brak wskazania tego numeru w przypadku wniosku składanego w klasycznej wersji papierowej), bowiem w takim przypadku system KRS nie może zweryfikować danych osoby i nie zostanie przygotowany projekt postanowienia o wpisie (przy błędnie podanym numerze Pesel wystąpi tzw. „protokół błędu”).

Specyficznym brakiem jest **podanie nieprawidłowego numeru z repozytorium CREWAN**.

W przypadku formularzy elektronicznych również istnieje możliwość ich **nieprawidłowego wypełnienia**, jednak system teleinformatyczny w niektórych (jednak nie wszystkich) przypadkach wskazuje błędy albo dokonuje „**autowypełnienia**”.

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Dodanie załącznika

Rodzaj dokumentu

Dodaj załącznik poprzez:

- wskazanie numeru aktu notarialnego w CREWAN (Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych)
- dołączenie pliku

INSTRUKCJA WSKAZANIA NUMERU AKTU NOTARIALNEGO W CREWAN

Wskaż numer aktu notarialnego w CREWAN - podaj Rep. N. Na dokumencie znajdziesz go w miejscu wskazanym poniżej:

WYPIS

Rep. N, data rejestracji: **RW18-00001-12999** 2019-08-22 12:42
Rep. A: 6/2019
Data, miejsce sporządzenia: 2019-08-22, KRAKÓW

Numer (Rep .N) aktu notarialnego w CREWAN (Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych)

RW

Sprawdź poprawność

Zapisz

Anuluj

Opłacenie wniosku

Złożenie wniosku

Działania:

Wyczyść ekran

Pokaż wniosek

Rezygnuj

Zapisz wersję roboczą

Sprawdź poprawność

Złóż wniosek

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Dodanie załącznika

Rodzaj dokumentu

Dodaj załącznik poprzez:

- wskazanie numeru aktu notarialnego w CREWAN (Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych)
- dołączenie pliku

i INSTRUKCJA WSKAZANIA NUMERU AKTU NOTARIALNEGO W CREWAN

Wskaż numer aktu notarialnego w CREWAN - podaj Rep. N. Na dokumencie znajdziesz go w miejscu wskazanym poniżej:

WYPIS

Rep. N, data rejestracji: **RW18-00001-12999** 2019-08-22 12:42
Rep. A: 6/2019
Data, miejsce sporządzenia: 2019-08-22, KRAKÓW

Numer (Rep .N) aktu notarialnego w CREWAN (Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych) ⓘ

RW

48-00003-51176

Sprawdź poprawność

i NUMER CREWAN WYPEŁNIONY POPRAWNIE

Zapisz

Anuluj

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Dodanie załącznika

Rodzaj dokumentu

Dodaj załącznik poprzez:

- wskazanie numeru aktu notarialnego w CREWAN (Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych)
- dołączenie pliku

i INSTRUKCJA WSKAZANIA NUMERU AKTU NOTARIALNEGO W CREWAN

Wskaż numer aktu notarialnego w CREWAN - podaj Rep. N. Na dokumencie znajdziesz go w miejscu wskazanym poniżej:

WYPIS

Rep. N, data rejestracji: **RW18-00001-12999** 2019-08-22 12:42
Rep. A: 6/2019
Data, miejsce sporządzenia: 2019-08-22, KRAKÓW

Numer (Rep .N) aktu notarialnego w CREWAN (Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych)

RW 48-00003-5117

Sprawdź poprawność

i BŁĘDNY NUMER CREWAN, ZWERYFIKUJ GO Z DOKUMENTEM (PODAJ REP. N)

Zapisz

Anuluj

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

W praktyce na tle analizowanego art. 19 ust. 8 ustawy o KRS pojawią się sytuacje, w których wnioskodawca pomimo załączenia niezbędnych dokumentów stanowiących materialnoprawną podstawę wpisu nie złoży na urzędowych formularzach / formularzach udostępnionych w systemie teleinformatycznym pełnego prawidłowego żądania. Powstanie w takim przypadku zagadnienie czy to jest sytuacja, którą reguluje komentowana norma.

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Z jednej bowiem strony sąd rejestrowy dysponuje dokumentami stanowiącymi podstawę wpisu, z których wynika treść danych podlegających wpisowi, z drugiej jednak strony brak wyraźnego żądania wpisu (powstaje kwestia ewentualnego orzeczenia ponad żądanie – **art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 7 ustawy o KRS**).

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Od oceny konkretnego przypadku zależeć będzie czy w takiej sytuacji można nadać sprawie dalszy prawidłowy bieg, czy nie.

Jeśli brakujący fragment żądania wpisu jawi się jako oczywisty (oczywiste przeoczenie) należy dokonać wpisu zgodnie z treścią załączonych do wniosku dokumentów.

Natomiast gdy kwestia ograniczonego żądania może stanowić przejaw rzeczywistej przemyślanej woli wnioskodawcy, to sąd rejestrowy powinien tą wolę uszanować (względnie w sposób jednoznaczny ustalić zamiar wnioskodawcy) i dokonać wpisu dokładnie zgodnie z żądaniem (w razie gdy z dokumentów wynikają dalsze podlegające wpisowi dane nieobjęte zgłoszeniem sąd rejestrowy powinien rozważyć potrzebę wdrożenia postępowania przymuszającego).

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Do zupełnie innych braków formalnych będzie należał brak dołączenia oryginału dokumentu albo jego odpisu lub wyciągu poświadczonego urzędowo, które przesyła się do sądu rejestrowego w terminie 3 dni od daty złożenia pisma w trybie art. 694⁴ § 2³ k.p.c. bowiem sam ten przepis na końcu odsyła do odpowiedniego zastosowania art. 130 § 1 – 4 k.p.c.

W omawianym przypadku zatem sam ustawodawca wprost zdecydował, że brak dokumentu stanowiącego podstawę wpisu w rejestrze w odpowiedniej formie stanowi brak formalny, do którego usunięcia musi wezwać przewodniczący w drodze zarządzenia a po bezskutecznym upływie ustawowo określonego terminu tygodniowego na usunięcie braku powinien nastąpić zwrot wniosku.

Ograniczenie zasady formalizmu procesowego w postępowaniu rejestrowym

Stanowi to również swoiste ułatwienie dla orzekających bo liczba tego typu przypadków jest znacząca, a mniej czasochłonne jest wydanie zarządzenia o zwrocie niż zastosowanie jakiegokolwiek innego rygoru np. oddalenia wniosku co ponadto pociągałoby za sobą utratę uiszczonej opłaty sądowej od wniosku.

Elektroniczne czynności sądu / referendarza w postępowaniu rejestrowym

Zgodnie z treścią **art. 694^{2a} k.p.c.**, jeżeli postępowanie przed sądem rejestrowym odbywa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, czynności sądu, referendarza sądowego i przewodniczącego są utrwalane wyłącznie w tym systemie, a wytworzone w ich wyniku dane w postaci elektronicznej opatrywane są kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Przez „czynności sądu / referendarza / przewodniczącego” należy rozumieć wszelkie rozstrzygnięcia wydawane w toku postępowania takie jak zarządzenia wewnętrzne kierowane do pracowników sekretariatu, wezwania do usunięcia braków formalnych bądź merytorycznych jak i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy.

Powyższy przepis należy czytać w połączeniu z **art. 9 ust. 1 zdanie 2 i 4 ustawy o KRS**, zgodnie z którym akta rejestrowe dla podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców prowadzi się wyłącznie w systemie teleinformatycznym. Akta rejestrowe prowadzone w systemie teleinformatycznym nie podlegają przetworzeniu na postać papierową.

Elektroniczne czynności sądu / referendarza w postępowaniu rejestrowym

Nie jest wyjątkiem od zasady przyjętej w art. 694^{2a} k.p.c. regulacja **art. 9 ust. 5 ustawy o KRS**, bowiem przepis ten w przypadku wniosków dotyczących podmiotów podlegających wpisowi do rejestru stowarzyszeń i innych organizacji złożonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego przewiduje jedynie przechowywanie w tradycyjnych papierowych aktach rejestrowych wydruku wniosków i dokumentów wraz ze wskazaniem osób, które je podpisały. Nie stanowi to jednak przeszkody dla wydawania decyzji w toku postępowania przez sąd / referendarza wyłącznie w formie elektronicznej z zachowaniem reguły ujętej w art. 694^{2a} k.p.c.

Przepisy nie nakazują jednak wyraźnie w tej sytuacji sporządzania wydruków elektronicznych zarządzeń, wezwań i orzeczeń co do meritum sprawy. Nie jest to rozwiązanie prawidłowe bo w ten sposób papierowe akta są „zdekompletowane” i nie oddają rzeczywistego przebiegu postępowania.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym – wykazanie umocowania przez pełnomocnika procesowego

Na podstawie art. 694³ § 3² k.p.c. do wniosku złożonego przez pełnomocnika za pośrednictwem systemu teleinformatycznego pełnomocnik **dołącza pełnomocnictwo lub jego odpis**. Przepisu art. 89 § 1¹ k.p.c. nie stosuje się.

Obowiązek ten jest następnie zdublowany w art. 694^{3b} k.p.c., zgodnie z którym do pisma wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego **dołącza się załączniki w postaci elektronicznej**.

Jednak ostatecznie wydaje się, że przepis art. 694³ § 3² k.p.c. jest potrzebny żeby uniknąć ewentualnych wątpliwości co do możliwości zastosowania do dokumentu pełnomocnictwa reguły ogólnej z art. 89 § 1¹ k.p.c.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym – wykazanie umocowania przez pełnomocnika procesowego

Treść art. 694³ § 3² k.p.c. należy uznać w sprawach rejestrowych za rozwiązanie rygorystyczne pod względem formalnym jako wymagające w każdej odrębnej sprawie rejestrowej **dołączenia pełnomocnictwa lub jego odpisu biorąc pod uwagę ciągłość i jedność akt rejestrowych (teoretycznie możliwe byłoby przecież powołanie się przez pełnomocnika na wcześniej złożone pełnomocnictwo z podaniem sygnatury sprawy, przy której zostało złożone – taka praktyka występowała w poprzednim stanie prawnym przy wnioskach składanych w formie papierowej).** Jednakże powodowałyby to uciążliwą konieczność przeszukiwania elektronicznych plików z poprzedniej sprawy przez orzekającego.

Można przyjąć, że przepis ten stanowi powtórzenie regulacji ogólnej z art. 89 § 1 k.p.c., zgodnie z którym pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym – wykazanie umocowania przez pełnomocnika procesowego

W konkluzji trzeba przyjąć, że na gruncie obecnej treści art. 694³ § 3² k.p.c., **niedołączenie do wniosku składanego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego pełnomocnictwa lub jego odpisu w formie elektronicznej stanowi brak formalny uniemożliwiający nadanie sprawie dalszego biegu i należy wówczas zastosować art. 130^{1a} § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 7 ustawy o KRS.**

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym – wykazanie umocowania przez pełnomocnika procesowego

W związku z powyższym przepisem **pełnomocnictwo musi stanowić obligatoryjny załącznik do elektronicznego wniosku**. Ustawodawca zrezygnował w ten sposób z ogólnej zasady obowiązującej w przypadku postępowań prowadzonych drogą elektroniczną, zgodnie z którą jeżeli czynność procesową można dokonać wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, to wystarczające jest, że pełnomocnik powoła się na pełnomocnictwo, wskazując jego zakres oraz okoliczności wymienione w art. 87 k.p.c. (takie rozwiązanie funkcjonuje przede wszystkim w EPU).

Powstaje pytanie w jaki sposób ma być prawidłowo uwierzytelnione pełnomocnictwo zgłoszone elektronicznie?

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym – wykazanie umocowania przez pełnomocnika procesowego

Wydaje się, że **prawidłowe uwierzytelnienie pełnomocnictwa następuje przez sam fakt załączenia go do systemu teleinformatycznego w formie elektronicznej przez profesjonalnego pełnomocnika**, skoro żaden inny wymóg nie wynika wprost z treści omawianego przepisu, a **o formie załączników (a więc także pełnomocnictwa) stanowi art. 694^{3b} k.p.c.**

Do pełnomocnictwa z pewnością nie ma zastosowania art. 694⁴ k.p.c., bo nie jest to dokument stanowiący podstawę wpisu.

Wezwanie o oryginał (papierowy) pełnomocnictwa byłoby niespójne z treścią art. 694^{3a} § 1 k.p.c., zgodnie z którym w sprawie złożonej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wszystkie dalsze pisma są składane elektronicznie za pośrednictwem tego systemu.

W razie gdy dołączone w formie elektronicznej pełnomocnictwo jest nieczytelne należy zastosować przepisy ogólne tj. art. 130^{1a} § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 7 ustawy o KRS.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym – wykazanie umocowania przez pełnomocnika procesowego

Wprowadzając regulację art. 694³ § 3² k.p.c. projektodawcy wskazywali w uzasadnieniu projektu nowelizacji, że ze względu na bezpieczeństwo i pewność obrotu, biorąc pod uwagę, że wszystkie wnioski dotyczące podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców będą składane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wprowadzono w tym przepisie wymóg dołączania do wniosku składanego przez pełnomocnika pełnomocnictwa lub jego odpisu, co skutkowało koniecznością wyłączenia stosowania art. 89 § 1¹ k.p.c. Biorąc pod uwagę skutki, jakie dla obrotu prawnego i gospodarczego wywołuje treść wpisów w rejestrze oraz związane z treścią tego wpisu domniemanie, niezbędnym jest zbadanie przez sąd rzeczywistego umocowania pełnomocnika do złożenia danego wniosku. **Za niewystarczające z powyższych względów należy uznać samo powołanie się na pełnomocnictwo.**

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Zgodnie z treścią **art. 694^{3a} § 1 k.p.c.**, jeżeli wniosek w postępowaniu przed sądem rejestrowym został złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wszelkie pisma w tej sprawie wnosi się wyłącznie za **pośrednictwem systemu teleinformatycznego**, z wyłączeniem środków zaskarżenia, do których rozpoznania właściwy jest Sąd Najwyższy. Przepisów art. 125 § 2⁴ i art. 131¹ § 2¹ nie stosuje się.

Należy zwrócić uwagę na to, że przepis ten odnosi się do wszelkiego typu wniosków, a nie tylko wniosków o wpis w rejestrze.

Wskazany przepis należy traktować jako **dopełnienie regulacji art. 19 ust. 2 - 4 ustawy o KRS**, w których ustawodawca wprowadził albo obowiązkową albo fakultatywną drogę elektroniczną do składania wniosków. Przepisy ustawy o KRS dotyczą jednak wprost tylko złożenia samego wniosku zaś art. 694^{3a} § 1 k.p.c. rozciąga komunikację elektroniczną z sądem rejestrowym na wszystkie pozostałe pisma.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

W omawianym przypadku nie znajduje zastosowania ogólna zasada ujęta w art. 125 § 2⁴ k.p.c. zgodnie z którą strona ma prawo wyboru czy wnosi pisma do sądu w formie elektronicznej czy tradycyjnej. Z tych samych przyczyn nie ma zastosowania art. 131¹ § 2¹ k.p.c. stanowiący, że adresat, który dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, może zrezygnować z doręczenia elektronicznego.

Zatem **w postępowaniu rejestrowym decyzja o wyborze drogi elektronicznej powoduje utrwalenie tej formy kontaktu z sądem rejestrowym do końca danego postępowania – nie może się jednak rozciągać na kolejne odrębne wnioski.**

Oczywiście kwestia możliwości wyboru formy elektronicznej lub klasycznej papierowej dotyczy wniosków związanych z podmiotami podlegającymi ujawnieniu tylko i wyłącznie w rejestrze stowarzyszeń i innych podmiotów.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Na mocy **art. 694^{3a} § 3 k.p.c.**, jeżeli pismo dotyczące podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców lub w sprawie, w której wniosek został złożony w sposób, o którym mowa w § 1, zostało wniesione w postaci papierowej, a wnoszący pismo nie był pouczony o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie, przewodniczący wzywa do jego wniesienia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w terminie tygodniowym od dnia doręczenia wezwania, pouczając o treści tego przepisu. Przepis art. 130 § 3 stosuje się. Przepis art. 125 § 2¹ zdanie drugie nie stanowi przeszkody do podjęcia przez sąd rejestrowy czynności z urzędu.

Wskazany przepis przewiduje skutki naruszenia wymaganej formy elektronicznej.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Przez pojęcie „**pismo**” użyte w art. **art. 694^{3a} § 3 k.p.c.** należy rozumieć:

- a) wniosek i każde dalsze pismo procesowe złożone w sprawie dotyczącej podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców,
- b) dalsze pismo procesowe złożone w sprawie dotyczącej podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru stowarzyszeń i innych organizacji, jeżeli wniosek w tej sprawie został złożony w formie elektronicznej.

Taka interpretacja wynika z budowy omawianego przepisu. W przypadku rejestru przedsiębiorców przepis wspomina tylko o „piśmie” i nie zawiera odniesienia do wniosku, co jest konsekwencją obowiązku składania wszystkich wniosków do tego rejestru w formie elektronicznej. W stosunku do podmiotów podlegających wpisowi do rejestru stowarzyszeń konieczne było zastrzeżenie, że skutek niezachowania formy elektronicznej wystąpi tylko wtedy, gdy wnioskodawca wstępnie wybrał taką drogę składając sam wniosek w formie elektronicznej.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Pewne wątpliwości może budzić przyjęcie, że za „pismo” należy uznać również wniosek złożony w zwykłej formie pisemnej, bo w dalszej części przepisu ustawodawca wyraźnie rozróżnia pojęcie pisma i wniosku, ale wniosek złożony w formie pisemnej jest w istocie pismem, a przy innej interpretacji przepis utraciłby swój sens bo nie przewidywałby żadnego rygoru za najpoważniejsze naruszenie a więc złożenie wniosku z pominięciem obligatoryjnej formy elektronicznej.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Taką interpretację potwierdza jednak również stanowisko projektodawców zawarte w raporcie z konsultacji publicznych w ramach procesu legislacyjnego.

Wskazano tam, że zaproponowano zmianę treści projektowanego art. 694^{3a} § 3 k.p.c. **przez doprecyzowanie, o jakie pisma chodzi w treści tego przepisu, czy tylko pisma w toku postępowania, czy również wnioski wszczynające postępowanie.** *Lege non distinguente* art. 694^{3a} § 3 k.p.c. **dotyczy nie tylko pism w toku postępowania, ale również wniosków o wpis w postępowaniu rejestrowym oraz pism wszczynających postępowania niekończące się wpisem do Rejestru,** w tym wymienione impulsy do działania dla sądu rejestrowego z urzędu. Aby jednak nie budziło wątpliwości, że skutek określony wart. 125 § 2¹ zd. 2 k.p.c. nie pozwala na bierność sądu, do przepisu art. 694^{3a} § 3 k.p.c. dodano zdanie 2, zgodnie z którym, przepis art. art. 125 § 2¹ zd. 2 nie stanowi przeszkody do podjęcia przez sąd rejestrowy czynności z urzędu (por. dokument raport z konsultacji społecznych, s. 32).

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Należy rozważyć jak interpretować ostatnie zdanie **art. 694^{3a} § 3 k.p.c.** o treści: „przepis art. 125 § 2¹ zdanie drugie nie stanowi przeszkody do podjęcia przez sąd rejestrowy czynności z urzędu” tj. w szczególności **o jakie czynności z urzędu może chodzić.**

Wydaje się, że chodzi w tym przypadku o zachowanie podstawowych funkcji sądu rejestrowego, w tym **funkcji nadzorczej.**

Oznacza to, że **w niektórych przypadkach mimo niezachowania wymaganej formy elektronicznej i ogólnej zasady, że pismo z pominięciem tej formy nie wywoła zamierzonego skutku procesowego, to sąd rejestrowy powinien podjąć odpowiednie działania z urzędu** np. dokonać wpis z urzędu w trybie art. 24 ust. 6 ustawy o KRS, czy wszcząć postępowanie przymuszające z art. 24 ust. 1 lub 1a ustawy o KRS.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Przepis art. 694^{3a} § 1 k.p.c., który nakazuje wnosić wszelkie pisma w formie elektronicznej odnosi się także do dewolutywnych środków zaskarżenia i stanowi wyjątek od art. 369 § 3 k.p.c.

Zatem w postępowaniu rejestrowym prowadzonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego strona nie może złożyć dewolutywnego środka zaskarżenia bezpośrednio do sądu drugiej instancji tylko musi go złożyć w sądzie rejestrowym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Sądy Okręgowe nie dysponują systemem teleinformatycznym dotyczącym wniosków składanych do sądu rejestrowego.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Zgodnie z treścią **art. 694^{3a} § 4 k.p.c.**, sąd odrzuca apelację, zażalenie albo skargę na orzeczenie referendarza sądowego złożone z naruszeniem § 1, jeżeli strona nie uczyniła zadość wezwaniu, o którym mowa w § 3, albo będąc pouczoną o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie, nie złożyła środka zaskarżenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Po pierwsze należy zauważyć, że apelacja / zażalenie, skarga na orzeczenie referendarza sądowego jest pismem w rozumieniu art. 694^{3a} § 1 k.p.c.

Ustawodawca trafnie rozróżnił skutki niezachowania wymaganej drogi elektronicznej dla wniosku / zwykłego pisma a środka zaskarżenia. Tradycyjnie bowiem przyjmuje się w k.p.c., że braki dotyczące środków zaskarżenia skutkują jego odrzuceniem a nie zwrotem czy oddaleniem.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Omawiany przepis o elektronicznej formie środka zaskarżenia dotyczy tylko spraw, w których sam wniosek do sądu rejestrowego został złożony po dniu 1.7.2021 r. i złożono go w formie elektronicznej.

A contrario przepis ten nie znajdzie zastosowania w sprawach rejestrowych, w których wniosek do sądu rejestrowego wpłynął przed dniem 1.7.2021 r. a jedynie środek zaskarżenia został złożony po dniu 1.7.2021 r.

Zgodnie z art. 694^{6a} k.p.c. po przedstawieniu lub udostępnieniu akt sądowi drugiej instancji na skutek wniesionego środka odwoławczego pisma oraz dokumenty mogą być składane w postaci papierowej do czasu zakończenia postępowania przed tym sądem. Ta regulacja wynika z faktu, że sądy okręgowe nie mają dostępu do systemu teleinformatycznego (nie są zestrojone z biurowością sądów rejestrowych – programem SOW – System Obsługi Wydziału).

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Przepisy k.p.c. nie przewidują obowiązku orzekania przez sąd odwoławczy albo Sąd Najwyższy w formie elektronicznej.

Nie jest to jednak również prawnie wykluczone, pozostaje tylko ustalenie czy istnieje techniczna możliwość wydania takiego orzeczenia. Sędziowie sądów odwoławczych zostali wyposażeni w elektroniczne podpisy, jednak orzeczenie sądu odwoławczego wydane w formie elektronicznej musiałoby zostać załączone jako plik do elektronicznych akt rejestrowych.

Zgodnie z treścią art. 694^{2a} k.p.c., jeżeli postępowanie **przed sądem rejestrowym** odbywa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, czynności sądu, referendarza sądowego i przewodniczącego są utrwalane wyłącznie w tym systemie, a wytworzone w ich wyniku dane w postaci elektronicznej opatrywane są kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Wydaje się więc, że redakcja art. 694^{2a} k.p.c. świadczy o tym, że przepis ten dotyczy tylko i wyłącznie postępowania przed sądem rejestrowym – zaś sąd odwoławczy ani SN nie są sądem rejestrowym. Za taką interpretacją przemawia dodatkowo treść art. 694^{6a} k.p.c., strony postępowania mogą przesyłać w postępowaniu odwoławczym dalsze pisma w zwykłej formie papierowej.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Sąd Okręgowy działając jako sąd odwoławczy otrzyma z sądu rejestrowego **klucz dostępu** do dokumentów elektronicznych umieszczonych w RAR (repozytorium akt rejestrowych) i w celu rozpoznania apelacji / zażalenia dewolutywnego musi samodzielnie przeanalizować te elektroniczne dokumenty. Żeby przejrzeć dokumenty trzeba połączyć się przez Internet ze stroną **<https://rar.ms.gov.pl/>**

Oczywiście należy zbadać terminowość złożenia w systemie teleinformatycznym środka zaskarżenia oraz jego ewentualne braki formalne - w tym należy zbadać czy środek zaskarżenia został prawidłowo podpisany elektronicznie.

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Sąd rejestrowy wraz z kluczem dostępu powinien nadesłać zbiór dokumentów (jeśli w przypadku danego podmiotu rejestrowego istnieje), który obejmuje papierowe dokumenty, które mogą być składane w toku sprawy. W zbiorze dokumentów obligatoryjnie zostają zamieszczone dotychczasowe papierowe akta rejestrowe podmiotu (jeśli podmiot funkcjonował przed dniem 1.7.2021 r.).

Sąd Okręgowy jako odwoławczy, jeśli w sprawie są inni uczestnicy oprócz skarżącego powinien tym uczestnikom doręczyć odpisy środka zaskarżenia (należy go wówczas wydrukować i przesać zwykłą pocztą – względnie jeśli będzie to technicznie możliwe a uczestnik ma profesjonalnego pełnomocnika to należy doręczyć odpis pisma jako załącznik przez Portal Informacyjny).

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Na mocy § 198a regulaminu urzędowania sądów powszechnych, przedstawienie akt sprawy prowadzonych w systemie teleinformatycznym sądowi odwoławczemu lub Sądowi Najwyższemu, a także udostępnienie ich innym uprawnionym podmiotom następuje poprzez przyznanie dostępu do tych akt w systemie teleinformatycznym.

2. Przedstawienie akt sprawy sądowi odwoławczemu lub Sądowi Najwyższemu **następuje wraz z przekazaniem środka zaskarżenia.**

3. Przyznanie dostępu do akt sprawy prowadzonych w systemie teleinformatycznym Sądowi Najwyższemu następuje na podstawie zarządzenia przewodniczącego wydziału rejestrowego na wniosek przewodniczącego wydziału sądu orzekającego w drugiej instancji.

4. Zbiór dokumentów, o którym mowa w art. 9 ust. 6 ustawy o K.R.S., przesyła się sądowi odwoławczemu lub Sądowi Najwyższemu wraz z przedstawieniem akt sprawy prowadzonych w systemie teleinformatycznym.

5. Udostępnienie akt sprawy prowadzonych w systemie teleinformatycznym innym uprawnionym podmiotom następuje na czas oznaczony, nie dłuższy niż sześć miesięcy, z możliwością przedłużenia na kolejne okresy nieprzekraczające sześciu miesięcy.

6. Jeżeli akta sprawy prowadzone są w systemie teleinformatycznym, przepisów § 83 ust. 1 i 3 oraz § 138 ust. 3 nie stosuje się. Sąd odwoławczy lub Sąd Najwyższy zwraca się do sądu pierwszej instancji o niezwłoczne udostępnienie w systemie teleinformatycznym brakujących albo nieczytelnych dokumentów lub brakujących albo uszkodzonych zapisów dźwięku albo obrazu i dźwięku.

7. **Po zwrocie do sądu pierwszej instancji akt postępowań prowadzonych przez sąd odwoławczy lub Sąd Najwyższy przewodniczący wydziału rejestrowego zarządza zakończenie udostępnienia akt sprawy prowadzonych w systemie teleinformatycznym.**

Elektronizacja w postępowaniu rejestrowym

Powstaje pytanie czy rzeczywiście, jeśli strona była wcześniej pouczona o o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c. to odrzucenie powinno nastąpić a limine, bez wzywania do usunięcia braków środka zaskarżenia. Należy rozważyć czy tego typu brak jest w ogóle brakiem usuwalnym.

Oczywiście gdyby środek zaskarżenia okazał się pierwszym pismem w sprawie podmiotu skarżącego to absolutnie konieczne jest wezwanie do jego złożenia ze stosownym pouczeniem. Może jednak budzić pewne wątpliwości łączenie odrzucenia środka zaskarżenia z wcześniejszym pouczeniem o treści o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c. skoro ten przepis przewiduje **inny skutek niż odrzucenie.**

Wydaje się, że właśnie z uwagi na to zawsze mimo wszystko powinno się udzielić pouczenia z zastosowaniem prawidłowego rygoru – odrzucenia środka zaskarżenia!!!

Rodzaje dokumentów stanowiących podstawę wpisu w rejestrze

W przypadku wniosku o wpis / zmianę / wykreślenie składanego drogą elektroniczną podstawą wpisu mogą być dokumenty:

1.sporządzone w tradycyjnej formie pisemnej,

2.dokumenty sporządzone elektronicznie.

Co do każdego z tych typów dokumentów k.p.c. przewiduje inne wymogi formalne jeśli chodzi o sposób dostarczenia tych dokumentów sądowi rejestrowemu.

W myśl art. 694⁴ § 1 k.p.c., **zasadą jest** to, że dokumenty stanowiące podstawę wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego albo podlegające złożeniu do akt rejestrowych składa się w oryginałach albo poświadczonych urzędowo odpisach lub wyciągach.

Dokumenty papierowe stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Na podstawie art. 694⁴ § 2² k.p.c., w przypadku **gdy dokumenty pierwotnie były sporządzone w klasycznej formie papierowej do wniosku dołącza się:**

- 1) odpisy elektronicznie poświadczone przez notariusza albo występującego w sprawie pełnomocnika, będącego adwokatem lub radcą prawnym,
- 2) elektroniczne kopie dokumentów.

Dokumenty papierowe stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Tym samym w art. 694⁴ § 2² k.p.c. ustawodawca zdecydował, że w przypadku rozbieżności pomiędzy formą wniosku (elektroniczną) i pierwotną formą dokumentów stanowiących podstawę wpisu w rejestrze (papierową) mimo wszystko do wniosku elektronicznego należy dołączyć dokumenty w wersji elektronicznej. Jednakże to czy następnie będzie jeszcze konieczne przedłożenie papierowych oryginałów lub urzędowo tradycyjnie poświadczonych kopii czy nie zależy od tego kto zgłasza sądowi rejestrowemu dokumenty w formie elektronicznej.

Obowiązek dołączania dokumentów stanowiących podstawę wpisu w rejestrze nie dotyczy wypisów aktów notarialnych z uwagi na synchronizację KRS z repozytorium wypisów aktów notarialnych CREWAN.

Dokumenty papierowe stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Na mocy **art. 694⁴ § 2³ k.p.c.**, w przypadku złożenia przez wnioskodawcę, który nie jest w sprawie reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika ani nie dołączył odpisu dokumentu poświadczonego elektronicznie przez notariusza, oryginał dokumentu albo jego odpis lub wyciąg poświadczony urzędowo należy przesłać się do sądu rejestrowego w terminie 3 dni od daty złożenia pisma. Przepisy art. 130 § 1-4 k.p.c. stosuje się odpowiednio.

Regulacja ta oznacza, że jeśli wnioskodawca w opisanej sytuacji nie dostarczy w terminie 3 dni dokumentu w wymaganej zgodnie z cytowanym przepisem formie to sąd rejestrowy powinien dokonać wezwać do usunięcia braku formalnego wniosku w terminie tygodniowym **pod rygorem zwrotu wniosku** poprzez dostarczenie dokumentu w odpowiedniej formie.

Dokumenty papierowe stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Nie jest prawidłowe na podstawie art. 694⁴ § 2³ k.p.c., dokonanie od razu zwrotu wniosku bez wezwania do usunięcia braku formalnego skoro przepis ten odsyła nie tylko do regulacji art. 130 § 2 k.p.c., ale również do art. 130 § 1 k.p.c., który przewiduje wezwanie do usunięcia braków.

Odmienna interpretacja byłaby sprzeczna z zawartym w przepisie odesłaniem i zbyt restrykcyjna. Inaczej rzecz ujmując, gdyby ustawodawca przewidział natychmiastowy zwrot to nie zamieściłby w omawianym przepisie odesłania do art. 130 § 1-4 k.p.c.

Istotne jest również to, że w omawianym przypadku nieprawidłowa forma dokumentów nie powoduje oddalenia wniosku o wpis tylko zwrot wniosku.

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Co do dokumentów sporządzonych w formie elektronicznej regulację zawiera **art. 694⁴ § 2 k.p.c.**, zgodnie z którym dokumenty te, stanowiące załączniki do wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, sporządzone w postaci elektronicznej, opatruje się:

- a) kwalifikowanym podpisem elektronicznym,
- b) podpisem zaufanym
- c) albo podpisem osobistym.

System teleinformatyczny pozwala na dołączenie jako załączników do wniosku lub pisma dokumentów sporządzonych w formie elektronicznej podpisanych uprzednio elektronicznie przy użyciu jednego z dopuszczalnych podpisów elektronicznych, wtedy po dodaniu takiego załącznika w sekcji „**Dane o podpisach**” wyświetli się informacja o podpisach na załączonym dokumencie (w tym chodzi również o podpis elektroniczny zawarty w odrębnym od samego dokumentu pliku).

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Dodanie załącznika

Rodzaj dokumentu

Dodaj załącznik poprzez:

- wskazanie numeru aktu notarialnego w CREWAN (Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych)
- dołączenie pliku

INSTRUKCJA DOŁĄCZANIA PLIKÓW ZAŁĄCZNIKÓW

Dodaj plik załącznika w polu "Plik dokumentu". Załącznik może (ale nie musi) być podpisany podpisem elektronicznym. Jeżeli załącznik jest podpisany podpisem zewnętrznym w formacie XAdES (dane podpisu zapisane w osobnym pliku xml), to plik dokumentu dodaj w polu "Plik dokumentu" a plik (pliki) zawierające dane podpisów dodaj w sekcji "Pliki zawierające oddzielne podpisy".

Akceptowane są następujące formaty dokumentów: XML, JPG, PDF, XPS, TXT, RTF, DOC, DOCX, XLS, XLSX, CSV, PPT, PPTX, ODT, ODS, ODP, PAdES, XAdES, CAdES, XML.SIG. Dopuszczalny maksymalny rozmiar pliku załącznika to 30 MB.

DOŁĄCZENIE PLIKU

Data sporządzenia dokumentu

Wybierz datę

Język dokumentu

POLSKI

Format dokumentu

Rozmiar dokumentu

Plik dokumentu

Dodaj

Usuń

Plik zawierający oddzielny podpis

Nazwa dokumentu

Działania

Brak danych

Dodaj

Dane o podpisach

Osoby podpisujące

Rodzaj podpisu

Brak danych

Zapisz

Anuluj

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

W systemie teleinformatycznym obsługującym składanie wniosków do KRS nie jest możliwe odrębne podpisanie pojedynczego dokumentu jako załącznika.

Można jedynie podpisać sam wniosek lub pismo główne składane do sądu rejestrowego w jeden z trzech możliwych sposobów tj. przez:

- 1.zastosowanie profilu zaufanego,
- 2.zastosowanie e-dowodu,
- 3.zastosowanie elektronicznego podpisu kwalifikowanego.

Systemy teleinformatyczne w postępowaniu rejestrowym – podpisywanie wniosku

e-formularze > Wnioski Zmianowe > KRS-Z3 SP. Z O.O.

Wniosek o zmianę danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców - SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Podpisanie wniosku

Podpisanie wniosku

Po podpisaniu wniosku nie ma możliwości jego edycji

Podpisz

Udostępnij do podpisu

Nawigacja po dokumencie

Nazwa wniosku	✓
Dane podmiotu	✓
Oświadczenie spółki	✓
Wnioskodawca Pełnomocnik	✓
Sąd	✓
▼ Zakres informacyjny objęty zmianą	✓
▼ Informacje o spółce	✓
Siedziba i adres	✓
Informacja o umowie	✓
Informacja o kapitale	✓
Wspólnicy	✓
Załączniki	✓
Podpisanie wniosku	
Opłacenie wniosku	
Złożenie wniosku	

Działania:

Wyczyść ekran

Systemy teleinformatyczne w postępowaniu rejestrowym – podpisywanie wniosku

The screenshot displays the PRS (Portal Rejestrów Sądowych) interface. The main page shows a breadcrumb trail: e-formularze > Wnioski Zmianowe > KRS-Z3 SP. Z O.O. The title of the page is "Wniosek o zmianę danych podmiotu w...". A modal dialog is open, titled "Wskaż konto osoby, na które będzie udostępniany wniosek". The dialog contains the following fields:

- Imię (Name)
- Nazwisko (Surname)
- Identyfikator konta (Account ID)
- Komentarz (opcjonalnie) (Optional comment)

Buttons "Zapisz" (Save) and "Anuluj" (Cancel) are located at the bottom of the dialog. The background page features a navigation menu on the right with the following items:

- Nawigacja po dokumencie (Document navigation)
- Nazwa wniosku (Request name) ✓
- Dane podmiotu (Entity data) ✓
- Oświadczenie spółki (Company statement) ✓
- Wnioskodawca Pełnomocnik (Applicant Attorney-in-fact) ✓
- Sąd (Court) ✓
- Zakres informacyjny objęty zmianą (Information scope covered by change) ✓
- Informacje o spółce (Company information) ✓
- Siedziba i adres (Seat and address) ✓
- Informacja o umowie (Information on the agreement) ✓
- Informacja o kapitale (Information on capital) ✓
- Wspólnicy (Partners) ✓
- Załączniki (Attachments) ✓
- Podpisanie wniosku (Request signing) ✓
- Opłacenie wniosku (Request payment) ✓
- Złożenie wniosku (Request submission) ✓

At the bottom right, there is a "Działania:" (Actions) section with a button "Wyczyść ekran" (Clear screen).

Systemy teleinformatyczne w postępowaniu rejestrowym – podpisywanie wniosku

PRS - Portal Rejestrów Sądowych

Dokument został poprawnie dodany.
Wybierz sposób podpisu dokumentu.

Anuluj podpisywanie

Wybierz metodę podpisu

Podpis kwalifikowany

profil
zaufany

Profil Zaufany

E-dowód

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Przepisy k.p.c. o postępowaniu rejestrowym bardzo ogólnikowo rozstrzygają kwestię uwierzytelnienia dokumentu składanego za pomocą systemu teleinformatycznego przez profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym lub adwokatem.

Na mocy art. 694⁴ § 2² k.p.c. dokumenty składane elektronicznie zostały podzielone na zwykłe elektroniczne kopie oraz odpisy dokumentów elektronicznie poświadczone przez notariusza albo występującego w sprawie pełnomocnika, będącego adwokatem lub radcą prawnym.

Na podstawie art. 694⁴ § 2³ k.p.c. tylko w przypadku zwykłych elektronicznych kopii w ciągu 3 dni od daty złożenia pisma należy przesłać do sądu rejestrowego oryginał dokumentu albo jego odpis lub wyciąg poświadczony urzędowo. **A contrario wynika stąd, że dokumenty poświadczone przez radcę prawnego i adwokata ustanowionego w danej sprawie pełnomocnikiem procesowym są wystarczające dla sądu rejestrowego.**

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Na gruncie omawianej regulacji ustawodawca nie zdefiniował czynności „elektronicznego poświadczenia dokumentu” przez radcę prawnego czy adwokata będącego pełnomocnikiem w sprawie. W analizowanym przepisie nie ma również odwołania do stosowania wprost lub pośrednio art. 129 § 2¹ k.p.c.

Takie odwołanie znajduje się natomiast w art. 694⁴ § 2⁴ k.p.c., ale przepis ten dotyczy tylko podmiotów zgłaszających zaległości do działu 4 rejestru przedsiębiorców.

Powstaje zatem pytanie czy przepis art. 129 § 2¹ k.p.c. znajduje zastosowanie w postępowaniu rejestrowym do dokumentów stanowiących podstawę wpisu w rejestrze załączonych do systemu teleinformatycznego przez ustanowionego w sprawie radcę prawnego lub adwokata.

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

W poprzednim stanie prawnym możliwość zastosowania w sprawach o wpis w rejestrze art. 129 § 2¹ k.p.c. budziło istotne kontrowersje w piśmiennictwie oraz orzecznictwie z przewagą poglądów negujących możliwość zastosowania tego przepisu.

W uzasadnieniu projektu ustawy nowelizacyjnej wprowadzającej omawianą regulację projektodawcy nie zamieścili w tym zakresie żadnej argumentacji.

Wydaje się jednak, że **użyte w art. 694⁴ § 2² k.p.c. sformułowanie „elektroniczne poświadczenie” należy zgodnie z zasadami techniki legislacyjnej utożsamiać z pojęciem zdefiniowanym w art. 129 § 2¹ k.p.c.**, zgodnie z którym elektroniczne poświadczenie odpisu dokumentu przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej **następuje z chwilą wprowadzenia przez tego pełnomocnika dokumentu do systemu teleinformatycznego.**

W konkluzji więc samo zamieszczenie przez radcę prawnego / adwokata będącego pełnomocnikiem w sprawie odpisu elektronicznego dokumentu stanowi „elektroniczne poświadczenie” w rozumieniu art. 694⁴ § 2² pkt 1 k.p.c.

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Przepis art. 694⁴ § 2² pkt 1 k.p.c. odnosi się podmiotowo do:

1. notariusza,
2. występującego w sprawie pełnomocnika, będącego adwokatem lub radcą prawnym.

Zgodnie z treścią **art. 97 § 2** ustawy z dnia 14.2.1991 r. (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1192) **prawo o notariacie**, elektroniczne poświadczenie zgodności odpisu, wyciągu lub kopii z okazanym dokumentem notariusz opatruje kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Dokonane przez notariusza elektroniczne poświadczenie zgodności odpisu, wyciągu lub kopii z okazanym dokumentem powinno zawierać:

1. oznaczenie rodzaju poświadczenia, np.: „Poświadczam zgodność tego odpisu z okazanym mi w lokalu kancelarii dokumentem”, bądź „Poświadczam zgodność tego wyciągu z częścią okazanego mi w lokalu kancelarii dokumentu”, a jeżeli dokument był okazywany w postaci elektronicznej także powinno zostać to odnotowane;
2. oznaczenie miejsca sporządzenia poświadczenia (w lokalu kancelarii czy pod wskazanym adresem poza kancelarią), oznaczenie kancelarii (art. 97 § 1 pr. not.),
3. stwierdzenie cech szczególnych dokumentu, jeżeli dokument takowe zawiera, jak na przykład: dopiski, poprawki, uszkodzenia, itp. (art. 98 zd. 2 pr. not.);
4. wysokość pobranego wynagrodzenia, podatku od towarów i usług z powołaniem podstawy prawnej ich pobrania (art. 89 § 2 pr. not.);
5. numer repertorium A pod jakim czynność została zarejestrowana, a ponadto stosownie do art. 97 § 2 pr. not. notariusz opatruje je kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Data i czas podpisu generowane są automatycznie przy opatrzeniu dokumentu podpisem elektronicznym.

(por. D. Celiński, Poświadczenie odpisu, wyciągu lub kopii z okazanym dokumentem, Lex).

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Jeżeli chodzi o adwokata i radcę prawnego to należy przeanalizować co oznacza użyty w tym przypadku zwrot „**występującego w sprawie**”.

O tym który pełnomocnik może dokonać elektronicznego poświadczenia decyduje więc treść złożonego do sprawy w trybie art. 694³ § 3² k.p.c. pełnomocnictwa. Wchodzi w grę także pełnomocnictwo substytucyjne (jeśli również pełnomocnictwo główne jest złożone).

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Na gruncie art. 129 § 2 k.p.c. w piśmiennictwie wskazuje się, że warunkiem dopuszczalności poświadczenia zgodności dokumentu z oryginałem jest występowanie tej osoby w charakterze pełnomocnika strony w danej sprawie. A contrario nie są uprawnieni do uwierzytelnienia dokumentu adwokat ani radca prawny przed udzieleniem im przez stronę pełnomocnictwa w sprawie (E. Stefańska [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1-477(16), wyd. IV, red. M. Manowska, Warszawa 2021, art. 129.).

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Wyrok SO w Katowicach z dnia 27 maja 2015 r., III Ca 1026/14

Okolicznością uzasadniającą żądanie złożenia oryginału dokumentu przez stronę będzie w szczególności powzięta przez sąd wątpliwość co do jego autentyczności.

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Wyrok SN z dnia 12 lutego 2013 r. II UK 184/12

Do aplikanta radcowskiego nie ma zastosowania przepis art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych ani też art. 89 § 1 i art. 129 § 2 k.p.c.

Upoważnienie aplikanta do zastępowania adwokata lub radcy prawnego nazywane potocznie substytucją - w rzeczywistości nią nie jest.

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

W obecnym stanie prawnym w zakresie formy dokumentu stanowiącego podstawę wpisu występują znaczące różnice – w przypadku rejestru stowarzyszeń fundacji i innych podmiotów kiedy wniosek jest składany w tradycyjnej papierowej formie obowiązuje podstawowa zasada wyrażona w art. 694⁴ § 1 k.p.c. i nie jest możliwe złożenie kopii dokumentu poświadczonej za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie adwokata / radcę prawnego.

W elektronicznym postępowaniu rejestrowym jest to możliwe nawet z tym zastrzeżeniem, że elektroniczna kopia tradycyjnego papierowego oryginału dokumentu (najczęściej skan dokumentu) nie musi być przez pełnomocnika opieczętowana treścią klauzuli poświadczeniowej, o której mowa w art. 4 ust. 1 b ustawy prawo o adwokaturze oraz art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych.

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Wydaje się, że tak znaczące zróżnicowanie formy dokumentów będących podstawą wpisu tylko ze względu na formę samego wniosku (elektroniczną bądź tradycyjną), nie jest prawidłowym rozwiązaniem.

Przypomina to trochę formułę zastosowaną w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym powód składając elektronicznie pozew w ogóle nie musi (a nawet nie może) dołączyć jakichkolwiek załączników żeby udowodnić swoje roszczenie. Różnica polega jednak na tym, że w EPU co do zasady sytuację kontroluje pozwany, który składając sprzeciw od nakazu zapłaty definitywnie kończy to postępowanie (pозwany nie musi przy tym podawać żadnych argumentów merytorycznych w tym sprzeciwie – często powołuje się na brak wykazania roszczenia z uwagi na brak dowodów). W postępowaniu rejestrowym występuje jednak najczęściej tylko sam wnioskodawca zainteresowany dokonaniem wpisu którego żąda od sądu rejestrowego, zaś ujawnione na skutek wpisu dane są nieraz istotne dla licznych uczestników obrotu gospodarczego.

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

W konkluzji trzeba stwierdzić, że dopuszczenie przez ustawodawcę możliwości dokonania wpisu w rejestrze na podstawie elektronicznie uwierzytelnionej przez występującego w sprawie radcę / adwokata znacznie osłabiło kontrolną funkcję sądu rejestrowego.

Odpowiednie zastosowanie art. 129 § 4 k.p.c. poprzez art. 7 ustawy o KRS oraz art. 13 § 2 k.p.c. daje możliwość wezwania przez sąd rejestrowy z urzędu do nadesłania oryginału dokumentu stanowiącego podstawę wpisu w każdym przypadku, gdy poświadczona elektronicznie kopia poprzez samo umieszczenie w systemie teleinformatycznym budzi jakiejkolwiek wątpliwości sądu (co do treści formy itp.).

W sprawach rejestrowych najczęściej nie ma „strony przeciwnej”, o której mowa w art. 129 § 4 k.p.c., a ten ostatni przepis już sam w sobie pozwala sądowi procesowemu zażądać oryginału dokumentu, jeśli „jest to uzasadnione okolicznościami sprawy”. Wydaje się jednak, że nie należy rozciągnąć pojęcia „jest to uzasadnione okolicznościami sprawy” automatycznie na każdy wniosek, w którym radca / adwokat zamieścił elektroniczną kopię dokumentu będącego podstawą wpisu bowiem przy takiej interpretacji przepisy art. 694⁴ § 2² i 2³ k.p.c. zostają całkowicie wyeliminowane.

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Zgodnie z treścią **art. 129 § 4 k.p.c.**, jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, sąd, na wniosek strony albo z urzędu, zażąda od strony składającej odpis dokumentu, o którym mowa w § 2, przedłożenia oryginału tego dokumentu.

Sąd rejestrowy odpowiednio stosuje cytowany powyżej przepis.

Należy zwrócić uwagę na to, że w tym przypadku **nie wchodzi w grę konieczność powzięcia przez sąd rejestrowy uzasadnionych wątpliwości w trybie art. 23 ust. 2 ustawy o KRS, tylko może domagać się przedłożenia oryginału dokumentu na mocy art. 129 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 7 ustawy o KRS w gdy jest to „uzasadnione okolicznościami sprawy”.**

To pojęcie niedookreślone znajdzie zastosowanie stosownie do realiów danej sprawy – przykładowo, gdy w sprawie chodzi o wpis podwyższenia kapitału zakładowego w spółce z o.o. o dużą wysokość w trybie art. 257 § 3 k.s.h. (w trybie bez zmiany umowy spółki gdzie podstawą wpisu nie jest akt notarialny).

Należy w tym miejscu również przypomnieć, że sąd w postępowaniu cywilnym ma prawo w każdym przypadku na mocy art. 232 k.p.c. dopuścić dowód z urzędu, zatem przy rozumowaniu *a maiori ad minus* może też wezwać o przedłożenie oryginału dokumentu zgłoszonego jako dowód w sprawie.

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze – format plików

Należy przypomnieć, że **jeśli chodzi o formaty plików elektronicznie załączanych przez profesjonalnych pełnomocników** to obowiązuje wydane na mocy **art. 129 § 5 k.p.c.:**

rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5.9.2016 r. w sprawie formatów, w jakich odpisy pism, dokumentów i pełnomocnictw mogą być poświadczane elektronicznie (Dz. U., poz. 1415), które dopuszcza jedynie format PDF oraz XML.

Niestety w przypadku „zwykłych wnioskodawców” ustawodawca nie przewidział **aktu wykonawczego regulującego dopuszczalne rozszerzenia plików.** W szczególności kwestii tej nie dotyka rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20.10.2015 r. w sprawie sposobu wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (Dz. U. poz. 1783 ze zm.).

Dokumenty elektroniczne stanowiące podstawę wpisu w rejestrze

Dodanie załącznika

Rodzaj dokumentu

Dodaj załącznik poprzez:

- wskazanie numeru aktu notarialnego w CREWAN (Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych)
- dołączenie pliku

i INSTRUKCJA DOŁĄCZANIA PLIKÓW ZAŁĄCZNIKÓW

Dodaj plik załącznika w polu "Plik dokumentu". Załącznik może (ale nie musi) być podpisany podpisem elektronicznym. Jeżeli załącznik jest podpisany podpisem zewnętrznym w formacie XAdES (dane podpisu zapisane w osobnym pliku xml), to plik dokumentu dodaj w polu "Plik dokumentu" a plik (pliki) zawierające dane podpisów dodaj w sekcji "Pliki zawierające oddzielne podpisy".

Akceptowane są następujące formaty dokumentów: XML, JPG, PDF, XPS, TXT, RTF, DOC, DOCX, XLS, XLSX, CSV, PPT, PPTX, ODT, ODS, ODP, PAdES, XAdES, CAdES, XML.SIG. Dopuszczalny maksymalny rozmiar pliku załącznika to 30 MB.

DOŁĄCZENIE PLIKU

Data sporządzenia dokumentu

Wybierz datę

Język dokumentu

POLSKI

Format dokumentu

Rozmiar dokumentu

Plik dokumentu

Dodaj

Usuń

Plik zawierający oddzielny podpis

Nazwa dokumentu

Działania

Brak danych

Dodaj

Dane o podpisach

Osoby podpisujące

Rodzaj podpisu

Brak danych

Zapisz

Anuluj

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

Konsekwencją elektronicznej postępowania rejestrowego i digitalizacji akt rejestrowych jest wprowadzona w **art. 10 ust. 1 a i 1b ustawy o KRS** nowa regulacja dotycząca przeglądania tych akt.

Zgodnie z tym przepisem akta rejestrowe prowadzone w systemie teleinformatycznym udostępnia się:

- 1.za pośrednictwem ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych,
- 2.w siedzibie sądu rejestrowego, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego.

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych jest możliwe bez zakładania konta użytkownika na Portalu Rejestrów Sądowych, za pośrednictwem strony internetowej:

<https://rar.ms.gov.pl/>

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

W sprawach zakończonych jest możliwy wgląd w treść wniosku oraz każdego z dokumentów załączonych do wniosku a także pobranie na komputer wniosku i załączników ze wszystkimi danymi tam zamieszczonymi także danymi wrażliwymi jak nr Pesel, adres zamieszkania itp.

Tylko w sprawach jeszcze zarejestrowanych w systemie teleinformatycznym a jeszcze niezakończonych przeglądanie treści wniosku i dokumentów jest możliwe po uzyskaniu od sądu rejestrowego autoryzacji poprzez udzielenie loginu i hasła dostępowego do danej sprawy w toku.

Zatem **obecnie jawność akt rejestrowych zyskała zupełnie nowy wymiar.**

Niekontrolowany przez nikogo dostęp do newralgicznych danych może jednak powodować potencjalne zagrożenie poprzez nieautoryzowane wykorzystanie tych danych.

Póki co jednak obowiązuje przyjęta w art. 10 ust. 1 ustawy o KRS szeroka zasada jawności akt rejestrowych.

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o KRS każdy ma prawo przeglądania akt rejestrowych podmiotów wpisanych do Rejestru oraz zbioru dokumentów, o którym mowa w art. 9 ust. 6, chyba że ustawa stanowi inaczej. Akta rejestrowe prowadzone w systemie teleinformatycznym udostępnia się za pośrednictwem ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych oraz w siedzibie sądu rejestrowego, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Zasady te stosuje się także do akt sprawy rozpoznawanej przez sąd rejestrowy i odpowiednio do akt sprawy rozpoznanej przez sąd drugiej instancji oraz Sąd Najwyższy.

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

Z dniem 1 lipca 2021 r. w § 198 regulaminu urzędowania sądów powszechnych dodano ust. 5 o treści „dokumenty składane do sądu rejestrowego podlegają przed ich udostępnieniem ocenie przez ten sąd w celu ochrony danych osobowych”.

W obecnym stanie prawnym wydaje się, że **cytowana treść rozporządzenia wykracza poza ramy zasady jawności ujęte w art. 10 ustawy o KRS. Zgodnie z zasadami legislacji akt rangi podustawowej nie może być sprzeczny z treścią aktu wyższego rzędu jakim jest ustawa.**

Brak jest ustawowej podstawy do ingerencji sądu rejestrowego w treść elektronicznych lub papierowych dokumentów np. zamazywanie pewnych danych z wypisu aktu notarialnego zamieszczonego w **CREWAN.**

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

Zgodnie treścią **§ 181a ust. 1 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej** (Dz. Urz. MS, z 2019, poz. 138), na zarządzenie prezesa sądu lub upoważnionego przez niego sędziego, asesora sądowego lub referendarza sądowego, pracownik sekretariatu sporządza kopię dokumentu, na której anonimizuje wskazane w zarządzeniu dane oraz dołącza zanonimizowaną kopię dokumentu do akt. 2. W przypadku dokumentu w postaci elektronicznej anonimizacji dokonuje się na wydruku, a następnie elektroniczną kopię zanonimizowanego wydruku dołącza się do akt elektronicznych. Wydruk podlega zniszczeniu. Oryginał dokumentu w postaci elektronicznej, który został zanonimizowany, będzie widoczny w systemie teleinformatycznym dla sądu oraz uczestników postępowania. 3. W przypadku dokumentu w postaci papierowej anonimizacji dokonuje się na jego kopii, którą dołącza się do akt rejestrowych w miejsce oryginału. Na kopii zamieszcza się adnotację "kopia zanonimizowana" oraz wpisuje numery kart odpowiadające znajdującym się na oryginale. Oryginały dokumentów, których kopie zostały zanonimizowane, umieszcza się według kolejności wpływu na końcu danego tomu w aktach rejestrowych prowadzonych w postaci papierowej w oddzielnej okładce oznaczonej "Dokumenty, których kopie zanonimizowano". Oryginał dokumentu, który został zanonimizowany podlega udostępnieniu jedynie na zarządzenie.

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

Pozostaje jedynie problem zgodności art. 10 ustawy o KRS z rozporządzeniem RODO.

W związku z powyższym rozważana jest zmiana przepisów m.in. ustawy prawo o notariacie i innych przepisów w ten sposób, aby obowiązek ewentualnej anonimizacji obciążał wnioskodawcę ewentualnie notariusza.

W prasie zasygnalizowano omawiany problem: „**PESEL i adres domowy w e-KRS. Pełnomocnicy boją się o bezpieczeństwo**”, **Gazeta prawna z dnia 21 lipca 2021 r.**

(<https://serwisy.gazetaprawna.pl/orzeczenia/artykuly/8212631,elektroniczny-krs-dane-osobowe-adres-spolka-adwokat-radca-prawny.html>).

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

W treści preambuły do rozporządzenia RODO (rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) wskazano m.in., że **(pkt 73), w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego można przewidzieć ograniczenia dotyczące określonych zasad oraz prawa do informacji, dostępu do danych osobowych i ich sprostowania lub usuwania, prawa do przenoszenia danych, prawa do sprzeciwu, decyzji opartych na profilowaniu, zawiadamiania osoby, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych oraz określonych powiązanych obowiązków administratorów, o ile jest to niezbędne i proporcjonalne w społeczeństwie demokratycznym, by zapewnić** bezpieczeństwo publiczne, w tym ochronę życia ludzkiego – w szczególności w ramach reakcji na klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka – zapobieganie przestępczości, prowadzenie postępowań przygotowawczych, ściganie czynów zabronionych, lub wykonywanie kar, w tym ochronę przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie takim zagrożeniom lub zapobieganie naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych, ochronę innych ważnych celów leżących w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnego interesu gospodarczego lub finansowego Unii lub państwa członkowskiego, **prowadzenie rejestrów publicznych z uwagi na względy ogólnego interesu publicznego**, dalsze przetwarzanie zarchiwizowanych danych osobowych w celu dostarczenia konkretnych informacji o postawie politycznej w ramach dawnych systemów państw totalitarnych lub ochronę osoby, której dane dotyczą, lub praw i wolności innych osób, w tym cele w dziedzinie ochrony socjalnej, zdrowia publicznego i cele humanitarne. Ograniczenia te powinny być zgodne z wymogami Karty praw podstawowych oraz Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

(111) Należy wprowadzić możliwość przekazywania danych w niektórych okolicznościach, jeżeli osoba, której dane dotyczą, wyraziła na to wyraźną zgodę, jeżeli przekazywanie jest sporadyczne i niezbędne w związku z umową lub roszczeniem – niezależnie od rodzaju postępowania: sądowego lub administracyjnego lub jakiegokolwiek innego postępowania pozasądowego, w tym postępowania przed organami regulacyjnymi. **Należy także przewidzieć możliwość przekazywania danych, jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny określony w prawie Unii lub prawie państwa członkowskiego lub jeżeli przekazanie następuje z rejestru utworzonego na mocy prawa i przeznaczonego do wglądu dla ogółu obywateli** lub osób mających prawnie uzasadniony interes. W drugim z tych przypadków przekazanie nie powinno obejmować całości danych osobowych lub całych kategorii danych z rejestru, a jeżeli rejestr jest przeznaczony do wglądu dla osób mających prawnie uzasadniony interes, przekazanie danych powinno nastąpić wyłącznie na żądanie tych osób lub osoby te mają być odbiorcami, przy pełnym uwzględnieniu interesów i praw podstawowych osoby, której dane dotyczą.

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

Zgodnie z **art. 49 1 lit. g rozporządzenia RODO**, w razie braku decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony określonej w art. 45 ust. 3 lub braku odpowiednich zabezpieczeń określonych w art. 46, w tym wiążących reguł korporacyjnych, jednorazowe lub wielokrotne przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej mogą nastąpić wyłącznie pod warunkiem, że następuje z rejestru, który zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego ma służyć za źródło informacji dla ogółu obywateli i który jest dostępny dla ogółu obywateli lub dla każdej osoby mogącej wykazać prawnie uzasadniony interes – ale wyłącznie w zakresie, w jakim w danym przypadku spełnione zostały warunki takiego dostępu określone w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego.

Na mocy art. 49 ust. 2 rozporządzenia RODO, przekazanie na mocy ust. 1 akapit pierwszy lit. g) nie obejmuje całości danych osobowych ani całych kategorii danych osobowych zawartych w rejestrze. Jeżeli rejestr jest dostępny dla osób mających prawnie uzasadniony interes, przekazanie następuje wyłącznie na żądanie tych osób lub gdy mają one być odbiorcami.

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

Reasumując - zgodnie z RODO przykładowo spełnienie obowiązków informacyjnych nie jest konieczne, jeżeli utrwalenie lub ujawnienie danych jest wyraźnie przewidziane prawem.

Trzeba jednak zauważyć, że w RODO jest mowa o „względach ogólnego interesu publicznego” oraz „ważny interes publiczny”, zatem powinno to dotyczyć raczej tych danych, które stanowią podstawę wpisu w rejestrze.

Wątpliwość może powstawać w przypadku danych podlegających zgłoszeniu do sądu rejestrowego ale nie podlegających wpisowi do rejestru – np. w postaci adresów zamieszkania członków zarządu itp.

Tym bardziej wątpliwe w kontekście RODO może być publikowanie danych zupełnie nieistotnych z punktu widzenia rejestru a znajdujących się „dodatkowo” w dokumentach zgłaszanych do rejestru np. imiona rodziców nr dowodu osobistego / paszportu itp. (brak interesu publicznego w powszechnej publikacji takich danych).

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wydał w dniu 30 stycznia 2019 r. decyzję nr ZSPU.440.574.2018 w sprawie przetwarzania danych pochodzących z Krajowego Rejestru Sądowego przez portal rejestr.io prowadzony przez Fundację ePaństwo.

Prezes UODO uznała, że wolno gromadzić dane osobowe dostępne w publicznych rejestrach i następnie udostępniać je odpłatnie przez internet. Właściciele witryn powielających dane, np. z KRS nie muszą ani informować o tym osób, których te dane dotyczą, ani respektować ich prawa do sprzeciwu. (**Prawo.pl:**<https://www.prawo.pl/biznes/rodo-nie-utrudnia-przetwarzania-danych-z-jawnych-rejestrow,373892.html>).

Przeglądanie elektronicznych akt rejestrowych

W sprawach dotyczących podmiotów podlegających wpisowi tylko do rejestru stowarzyszeń fundacji i innych podmiotów jeżeli wniosek do sądu rejestrowego na skutek wyboru wnioskodawcy został złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego przeglądanie akt zakończonej sprawy jest możliwe poprzez stronę <https://rar.ms.gov.pl/> z tą różnicą, że należy wybrać zakładkę „repozytorium akt spraw”.

Na podstawie **art. 9 ust. 5 ustawy o KRS**, jeżeli wnioski i dokumenty dotyczące podmiotu wpisanego wyłącznie do rejestru, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, zostały złożone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, **w aktach rejestrowych przechowuje się wydruk tych wniosków i dokumentów wraz ze wskazaniem osób, które je podpisały**. Nie dotyczy to dokumentów, o których mowa w art. 9a ust. 2, składanych przez samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej.